

Hållbarhetspolicy för Akademi för Ledarskap och Teologi

1. Inledning, definition och globala hållbarhetsmål

Yttre ramar för arbetet med hållbar utveckling vid ALT och Örebro teologiska högskola (som del av ALT) anges för det första i Högskolelagen (1992:1434) 1 kap. 5§: ”Högskolorna skall i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.” Relevant i sammanhanget för ALT:s arbete för en hållbar utveckling är den globalt ofta använda definition av hållbar utveckling som används i Brundtlandrapporten 1987:

En hållbar utveckling är en utveckling som tillgodoser våra behov idag utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Det innehåller två grundläggande koncept: behov och speciellt de grundläggande behoven hos världens fattiga för vilka prioritet ska ges, och de begränsningar av ekosystemens möjligheter att tillgodose nuvarande och framtida behov som också bestäms av teknologi och social organisation.¹

Under 2015 enades världens länder inklusive Sverige om Agenda 2030 för en hållbar utveckling.² Agendan innehåller 17 mål och ytterligare delmål för hållbar utveckling för perioden fram till år 2030 och målen ska ses som en helhet (utan speciellt fokus eller prioritering):

1. Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt
2. Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk
3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar
4. Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla
5. Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt
6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla
7. Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla
8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla
9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation
10. Minska ojämlikheten inom och mellan länder
11. Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara
12. Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster
13. Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser (under beaktande av Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar)
14. Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling
15. Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald
16. Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer
17. Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

De globala hållbarhetsmålen kan samverka på olika sätt. Det kan finnas synergier mellan delmålen (så att om man når ett av dem så blir det lättare att nå ett annat), men det kan också finnas målkonflikter.

¹ World Commission on Environment and Development (1987); ”Our common future” (”Brundtlandrapporten”). Online: <http://www.undocument.net/our-common-future.pdf>

² ”Att förändra vår värld. Agenda 2030 för en hållbar utveckling.” Bilaga 3 till regeringsbeslut 2016- 04-07 (Fi2016/01355/SFÖ).

2. Lokala riktlinjer och mål

Målsättningen är att de globala hållbarhetsmålen ska integreras i ALT:s verksamhet så att dessa blir lärosätesövergripande mål för hållbar utveckling. Detta sker konkret genom att de tas upp i utbildning, forskning, samverkan, utvärdering och i arbetet med den egna verksamheten. Verksamheten ska som helhet bidra till en hållbar utveckling i linje med de globala hållbarhetsmålen.

Inspirerade av den begreppsmatris för hållbar utveckling som Göteborgs universitet har tagit fram, tydliggörs i denna policy de olika områden där ALT arbetar med hållbar utveckling: ekologiskt hållbar utveckling, ekonomiskt hållbar utveckling samt socialt hållbar utveckling.³

Inom ALT erbjuds kurser med litteratur och undervisning kopplat till ekologisk, ekonomisk samt social hållbar utveckling. I dessa kurser lyfts teologiska perspektiv på olika ekologiska, ekonomiska, sociala, etiska och globala frågor. Utifrån den humanistiska och teologiska inriktning som lärosätet har finns historiskt en betoning på socialt hållbar utveckling. Detta blir tydligt till exempel genom den framträdande plats som frågor som berör rättvisa, kunskap och medvetandegörande, internationell samhörighet, global solidaritet och delaktighet har i kursutbud och kursinnehåll.

ALT har alltsedan starten 2019 varit anslutna till Klimatramverket för Högskolor och Universitet.⁴ ”Klimatramverket är ett ramverk för klimatstrategier med syfte att engagera universitet och högskolor i Sverige att genom utbildning, forskning och samverkan fortsätta bidra till att motverka klimatförändringar”.⁵ Samtidigt ska lärosätet minska sin egen klimatpåverkan. Detta ramverk innebär att till 2030 ska varje lärosäte som anslutit sig till klimatramverket ha genomfört åtgärder så att man ligger i linje med 1,5-gradersmålet. De lärosäten som undertecknat klimatramverket ser klimatet som en väsentlig och prioriterad framtidsfråga.

Klimatramverket listar nyckelområden för lärosätesspecifika åtgärder som har direkt klimatpåverkan eller indirekt bidrag till klimatomställning. I den första kategorin ingår till exempel:

- Tjänsteresor
- Pendlingsresor, resor till och från jobbet
- Mat och servering
- Energianvändning
- Forsknings- och utbildningsverksamheten
- Inköp och upphandling av varor och tjänster

I den andra kategorin ingår till exempel:

- Utbildning
- Forskning
- Studenter

Varje område i klimatramverkets vägledning inleds med varför området är viktigt ur klimatsynpunkt. Därefter beskrivs exempel på åtgärder och mätning. Detta är ett viktigt ramverk som ger struktur och vägledning inom konkreta områden, vilket blir synligt i lärosätets handlingsplan gällande hållbar utveckling.

Lärosätets huvudmannorganisationer står i en mer än 100-årig tradition av såväl utbildning som internationella uppdrag, med samarbetspartners runt om i världen med olika projekt som står i direkt koppling till de globala målen, bland annat mål som rör utbildning, jämställdhet, minskad ojämlikhet, rent

³ <https://medarbetarportalen.gu.se/samfak/verktyg-hallbarhet-tillganglighet/verktygslada/begreppsrाम-hallbar-utveckling/>

⁴ <https://www.kth.se/om/miljo-hallbar-utveckling/klimatramverket-1.903489>

⁵ <https://www.kth.se/om/miljo-hallbar-utveckling/klimatramverket-1.903489>

vatten och sanitet, fredliga och inkluderande samhällen, genomförande av globalt partnerskap. De samarbetspartners som finns har traditionellt varit starka framförallt inom områden som gäller social hållbarhet, men flera av dem arbetar numera också med ekologisk hållbarhet eftersom de finns i länder där klimatförändringar märks tydligt och naturens resurser har exploaterats. ALT har en internationaliseringsstrategi som bland annat syftar till att fortsätta stärka och utveckla dessa relationer. I relation till Minor Field Studies (MFS) har lärosätet dessutom tagit fram underlag för att visa hur Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling kommer genomsyra potentiella stipendiaters fältstudier.

3. Ansvarsområden och rutiner

Sammanställande i HBR har i samråd med Hållbarhetsrådet (HBR) och kvalitetssamordnare ansvar för hur det löpande arbetet för att främja hållbar utveckling ska organiseras och struktureras. För att konkret främja hållbar utveckling i ALT:s verksamhet finns som bilaga till denna hållbarhetspolicy en handlingsplan för kommande läsår samt en utvärdering av tidigare års insatser. HBR ska mötas minst en gång per termin. Minst ett möte ska ha fokus på uppföljning, utvärdering och analys av åtgärder som vidtagits under innevarande läsår och minst ett möte ska ha fokus på att revidera handlingsplanen inför kommande läsår. Sammanträden protokollförs av utsedd sekreterare och rådet dokumenterar sin verksamhet på lämpligt sätt.

Den aktuella hållbarhetspolicyen med handlingsplan fastställs av rektor och tillgängliggörs och kommuniceras till högskolans personal och studenter i början av varje hösttermin via anslag i *itslearning*. Studentkårens representant i HBR (minst en ledamot) ser till att informera medlemmarna på det sätt som kåren finner lämpligt. Studentkåren kan även när som helst lyfta frågor om hållbar utveckling i lärosätets styrelse eller i dialogmöte med Verksamhetsledningen inom ALT. Varje studiecenter ansvarar för att implementera hållbarhetspolicyen lokalt.

Delar av de sociala hållbarhetsfrågorna inryms under arbetet med likabehandlingsfrågorna som Likabehandlingsrådet ansvarar för, därför tas inte dessa frågor upp i denna policy.

Medlemmar i HBR 2021/22 är: Charlotte Arenander (sammanställande), Åsa Molin, Fredrik Wenell, Petrus Lilja och Frida Widlund (studentrepresentant).

Bilagor

Bilaga 1: Handlingsplan för hållbar utveckling 2021/22

Bilaga 1: Handlingsplan för hållbar utveckling 2021/22

Arbetet 2019–2021

En arbetsgrupp för hållbar utveckling som tillsattes 2018 har bestått av tre medarbetare: Lara Roswall, Åsa Molin och Marcus Fritsch. Här följer några exempel på vad som gjorts på lärosätet gällande området hållbar utveckling under de senaste åren:

- Under möte med verksamhetsledning och studentkårstyrelse i februari 2019 diskuterades följande frågor: transporter och samåkning, källsortering under gemensamma dagar, efterfrågan på mer ekoteologi i utbildningen.
- Under kollegiedagarna i juni 2019 genomfördes samtal med syfte att genomlys hållbarhetsarbete samt skapa resursbank med namn på föreläsare och personer som bearbetar hållbarhetsfrågorna ur ett teologiskt perspektiv.
- Tillsammans med studentkåren har källsortering införts på varje studiecenter och på Campus Örebro.
- Under hösten 2019 föreslog hållbarhetsgruppen att den kost som serveras under de gemensamma utbildningsdagarna i större utsträckning skulle vara vegetariskt. Förslaget förankrades hos studentkåren under hösten 2019. Beslut om att i högre grad servera vegetarisk kost fattades 2019-12-12.
- Under ht 2019 gavs kursen BV257 Fördjupningsseminarium skapelse, miljö och ekoteologi i Gamla och Nya testamentet med David Wiljebrandt. Kurserna TL253 och KM101 har infört kurslitteratur och teologisk bearbetning av hållbarhetsfrågor. FL04/TL251R har inom ämnet etik ett fokus på Agenda 2030 och etiska perspektiv på hållbarhetsfrågor. Synkningsarbetet mellan fler kurser samt kurslitteraturen har påbörjats.
- Under 2020 har ALT utökat sitt utbud av e-böcker och e-tidskrifter vilket medför större tillgänglighet för studenterna, och mindre miljöpåverkan.
- Lärosätet och PMU har påbörjat ett SIDA-finansierat forskningsprojekt kring hur teologi och praktik hos pingstkyrkor i Sverige uttrycks i relation till Agenda 2030, och en jämförelse görs med pingstförsamlingar i Tanzania.

Under vårterminen 2021 utses en hållbarhetsansvarig med målet att ett hållbarhetsråd tillsätts under höstterminen 2021. Arbetet med och formuleringen av hållbarhetspolicyn påbörjades under läsåret och färdigställs under höstterminen. Handlingsplanen kommer att fokusera på några av de nyckelområden som klimatramverket listar; resor, mat och servering, avfallshantering, utbildningsverksamhet och forskningsarbetet

Handlingsplan för läsåret 2021/22

En god åtgärd ska vara baserad på ett reellt behov, vara genomförbar och syftet med den ska vara att faktiskt förbättra den situation som råder på lärosätet. I text ska åtgärden vara konkret och väl formulerad, hur och inom vilken tidsrymd den ska genomföras och vem/vilka som är ansvariga. Att undersöka och kartlägga läget är viktigt för att bestämma vilka åtgärder som krävs för att nå uppsatta mål i denna handlingsplan. Det kan till exempel ske genom analys av olika slags enkäter och utvärderingar.

1. Styrning och organisation				
	Aktivitet	Åtgärd/hur	Ansvar	Tid
A	Fastställa och utveckla lärosätesövergripande mål för hållbar utveckling. Fokus under kommande läsår: 1. Tjänsteresor 2. Mat och servering 3. Avfallshantering	Att med utgångspunkt i målen i Agenda 2030 fortsätta att för rektor föreslå konkreta mål för ALT/lärosätet.	HBR	Ht 21
		Ta fram konkreta mål och integrera målen för hållbar utveckling inom personalgrupp och studenter.	HBR	Vt 22
		Uppdra åt respektive studiecenter att sätta upp konkreta delmål som är i linje med de lärosätesövergripande målen och de riktlinjer som finns hos respektive folkhögskola.	Sammankallande HBR	Vt 22
B	Främja ökad medvetenhet om ALTs arbete med hållbar utveckling, nationellt och internationellt, på samtliga utbildningsnivåer.	Att bättre synliggöra hållbarhetsfrågornas plats inom ALTs utbildningar i olika personalgrupper, studentgrupper och på hemsidan.	HBR	Vt 22
		Skapa medvetenhet omkring nationella och internationella samarbetspartners som arbetar med dessa frågor.	HBR	Vt 22
C	Utveckling och uppföljning av arbetet med hållbar utveckling genomförs på ett systematiskt sätt.	Att regelbundet följa upp hållbarhetsarbetet i UFR.	Sammankallande HBR	Vt 22
		Att regelbundet, och i samverkan med studenter i studentkåren, utvärdera och följa upp hållbarhetsmålen.	Sammankallande HBR	Vt 22
2. Undervisning				
	Aktivitet	Åtgärd/hur	Ansvar	Tid
A	Främja forskningsbaserad kompetens hos berörd personal i frågor som rör hållbar utveckling	Möjliggöra för fortbildning av personal inom ekologisk, ekonomisk samt social hållbar utveckling.	Rektor	Fortlö- pande Vt 22
B	Tydliggöra hur ekologisk, ekonomisk samt social hållbar utveckling integreras i kursinnehåll, både avseende innehåll och arbetssätt.	Utveckla personalsamverkan kring hur kursinnehåll kopplat till hållbarutveckling synliggörs i respektive ämnesområde.	Studierektor	Vt 22
C	Utvärdera hållbar utveckling inom samtliga ämnesområden.	Uppdra åt ansvariga för respektive ämnesområden att lägga till relevanta frågor som rör hållbar utveckling i kursvärderingsmallarna.	Studierektor	Ht 21
D	Utvärdera hållbar utveckling i utbildningen som helhet	Lägg till relevanta frågor som rör hållbar utveckling i programutvärderingsenkäten.	Studierektorer	Ht 21
E	Kartlägga befintliga kurser i respektive program – dess lärandemål, examinationer och kurslitteratur	Se över kurserna för att se hur hållbar utveckling kommer in i utbildningsverksamheten, samt ge förslag på var hållbar utveckling skulle kunna aktualiseras framöver i befintliga eller nya kurser.	Studierektorer	
3. Studiemiljö				
	Aktivitet	Åtgärd/hur	Ansvar	Tid
A	Utvärdera hållbar utveckling i studiemiljön på campus och studiecenter.	Uppmuntra till samtal och reflektion i basgrupper om hållbar utveckling i studiemiljön på campus/studiecenter. Samtalsanteckningar lämnas till HBR.	Studierektorer	Vt 22

	Kartlägga och tydliggöra riktlinjer rörande resor, mat och servering, avfallshantering	Systematisk genomgång av riktlinjer och beslut angående dessa frågor.	Administrativ chef	Vt 22
4. Forskning				
	Aktivitet	Åtgärd/hur	Ansvar	Tid
A	Främja forskning med fokus på hållbar utveckling	Att prioritera interdisciplinär forskning med anknytning till hållbar utveckling samt visa på hur den forskning som bedrivs är kopplad till Agenda 2030 och dess mål inom ekologisk, ekonomisk samt social hållbar utveckling.	Forskningsledare	Vt 22
5. Övrig information och utbildning				
	Aktivitet	Åtgärd/hur	Ansvar	Tid
A	Informera om ekologisk, ekonomisk samt social hållbar utveckling på kollegie- och temadagar.	Årskurs 1 i alla program informeras om lärosätets hållbarhetspolicy och plan i början av utbildningen.	Samordnare vid respektive studiecenter; Studierektor (för teologiska program)	Ht 22
		Personal informeras om lärosätets hållbarhetspolicy och plan vid APT-möte.	Personalrepresentant i HBR	Vt 22
		Studentkårens representant i HBR informerar kårens medlemmar om lärosätets hållbarhetspolicy och plan.	Studentkårsrepresentant i HBR	Vt 22